

# Primärhyresgästansvaret för idrottshallar

## Uppdrag från kommunfullmäktige



Upprättad  
Datum:  
Version:

# Innehållsförteckning

|  |          |
|--|----------|
| <b><i>Inledning</i></b> .....  | <b>3</b> |
| <b><i>Uppdrag</i></b> .....  | <b>3</b> |
| <b><i>Omvärldsbevakning/benchmarking</i></b> .....                       | <b>3</b> |
| <b><i>Lärdomar/erfarenheter av nuvarande modell</i></b> .....            | <b>4</b> |
| <b><i>Primärhyresgästansvar för idrottshallar</i></b> .....              | <b>5</b> |
| <b><i>Andra åtgärder för att uppnå bättre lokalutnyttjande</i></b> ..... | <b>5</b> |

## Inledning

På uppdrag av kommunfullmäktige tog grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och fritidsnämnden fram en ”Modell för fördelning och användande av sporthallar och gymnastikhallar” år 2018. Modellen innehåller rutiner kring samordning mellan förvaltningarna i planeringsprocessen, samverkan i beställningsprocessen, användandet av hallar samt fördelning av nyttjandetiderna och kostnaderna i driftsfasen.

Modellen innebär bl.a. att fritidsnämnden är primärhyresgäst för alla sporthallar. För idrottshallar, som inte är så stora så att de kan klassificeras som en sporthall, föreslogs ingen förändring utan berörda nämnder ansåg att förutsättningarna för en överföring av primärhyresgästansvaret till fritidsnämnden behövde utredas ytterligare.

## Uppdrag

Kommunfullmäktige beslutade 2019-12-19 att ge grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt fritidsnämnden i uppdrag att i samråd med servicenämnden utreda förutsättningarna för hur primärhyresgästansvaret för alla idrottshallar kan överföras till fritidsnämnden.

Under utredningens arbete har även andra åtgärder tagits fram för att få effektivare lokalnyttjande.

## Omvärldsbevakning/benchmarking

Arbetsgruppen har kontaktat Helsingborgs stad och Stockholms stad för att samla på sig kunskap om hur primärhyresgästansvaret är reglerad i de kommunerna. Ur samtalen med respektive kommun framkommer att man inte fullt ut flyttat primärhyresgästansvaret till en part för samtliga idrottshallar.

### *Helsingborg stad*

I Helsingborgs stad ansvarar Skol-och fritidsförvaltningen för idrottshallarna. Verksamheten Fritid Helsingborg driftar och bokar flertalet sporthallar. Skolorna bokar tider 08.00 – 16.00 måndagar till fredagar enligt fastställd prislista. Intäkterna går till Fritid Helsingborg via månatlig fakturering.

Skolorna driftar gymnastikhallarna men Fritid Helsingborg bokar tiderna. Skolan får intäkter för sin egen gymnastikhall. Även intäkterna för 16.00 – 22.00 går till skolan. Helsingborgs stad har även några hallar i föreningsdrift. Särskilt avtal reglerar ersättningen för tjänsten. Föreningen som driftar får även samtliga intäkter från bokningarna. 0-taxa gäller för föreningslivet.

Helsingborg stad har i nuläget inga skriftliga rutiner/principer för skolbokningar. Dock pågår ett arbete med skolverksamheten om att ta fram skriftliga fördelningsprinciper för skolbokningar. Man har sedan tidigare fördelningsprinciper för idrotten.

I Helsingborg är således driftsansvaret och kostnadsansvaret delat mellan verksamheterna skola och fritid Helsingborg. Grundskolorna är primärhyresgäst för sina gymnastikhallar och Fritid Helsingborg för sporthallarna.

### *Stockholm stad*

I Stockholms stad förvaltas sporthallar (fullmåttshallar) av fastighetskontoret och driftas av idrottsförvaltningen, som sedan gör överenskommelser med både kommunala skolor och friskolor avseende nyttjande av sporthallar för skolverksamhet under dagtid.

Gymnastiksalarna förvaltas av Skolfastigheter i Stockholm AB, som hyr ut dem till utbildningsförvaltningen. De i sin tur hyr ut gymnastiksalarna till idrottsförvaltningen på kvällar och helger. Timbokningen av gymnastiksalarna under icke-skoltid sköts av idrottsförvaltningen.

Att få till passagesystem som är funktionellt för alla berörda verksamheter har varit en stor gemensam fråga.

## **Erfarenheter av nuvarande modell**

Mellan grundskoleförvaltningen och fritidsförvaltningen är modellen för fördelning och användande av sporthallar till stor del implementerad. Däremot har modellen inte haft samma genomslag mellan gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och fritidsförvaltningen, vilket kan hänga samman med att vinsterna inte blir lika omfattande eftersom gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har få egna idrottshallar.

Modellens strikta fördelning av tiderna har även uppfattats som en inlåsning och begränsning av den flexibilitet som tidigare funnits. Detta torde botten i en uppfattning om att sporthallar i direkt närhet till en specifik skola ”tillhör” just den skolan. Därför har det arbetats fram ett förtydligande kring nyttjandetider som bland annat betonar att ” Idrottslokalerna tillhör inte enskilda skolenheter, grundskoleförvaltningen eller fritidsförvaltningen utan är del av Malmö stads gemensamma resurser.”

En lärdom har varit vikten av att kommunicera ut och förankra modellen i linjeorganisationens olika nivåer. Det är också svårt att förutse alla praktiska frågor som uppstår i samband med en förändrad ansvarsfördelning mellan förvaltningarna. Därför har det funnits behov av kontinuerlig uppföljning av praktiska frågor kopplade till samnyttjandet såsom städning, förbrukning och nyttjande av gemensamt material.

Förvaltningarnas planerings- och beställningsprocess för nya idrottshallar är olika, vilket har medfört behov av många avstämnings- och samordningsinsatser för att få till stånd en samsyn på beställningens innehåll. Med bättre insikt och förståelse för varandras planerings- och beställningsprocess har förvaltningarna efterhand blivit mer samspelade i planeringsskedet.

Förvaltningarna konstaterar att nuvarande modell innehåller en kostnadsfördelning baserad på hyres- och städkostnader och att fördelning av övriga driftskostnader kvarstår att lösa. Samtidigt visar det att en förändring kan påbörjas utan att alla delfrågor är färdigutredda och lösta.

## Primärhyresgästansvar för idrottshallar

Vid genomgång av befintligt bestånd av idrottshallar (gymnastikhallar) kan det konstateras att ett antal hallar är byggnadsmässigt integrerade i skolbyggnadskomplexet på ett sådant sätt att det blir svårt att separera drift- och skötselansvaret för gymnastikhallen. Risken för gränsdragningsproblematik är stor och att små driftsfrågor skulle komma att ”bollas” mellan fritidsförvaltning och berörd skola. För många gymnastikhallar krävs det också ett byte av passagesystem för att göra hallen tillgänglig för ytterligare föreningar eller allmänhet.

Därutöver har en del av befintliga gymnastikhallar begränsad användbarhet för föreningslivet. Bland annat p.g.a. att det inte finns några förrådsutrymmen för föreningen att förvara sitt material som behövs till föreningens aktiviteter.

***Därför kan projektgruppen inte se några verksamhetsmässiga eller ekonomiska grunder för en generell förändring av primärhyresgästansvaret för gymnastikhallar.***

Det kan tänkas att det för några hallar vore lämpligt att överföra primärhyresgästansvaret till fritidsförvaltningen och därför föreslår projektgruppen att fritidsförvaltningen i samråd med skolförvaltningarna identifierar vilka gymnastikhallar som bedöms vara lämpliga för ett förändrat primärhyresgästansvar. Denna bedömning bör kopplas till en ekonomisk-och verksamhetsmässig kosekvensanalys.

***Däremot ser projektgruppen fördelar om primärhyresgästansvaret för tillkommande gymnastikhallar ligger hos fritidsförvaltningen från början och att hallarna planeras utifrån att de ska kunna upplåtas till föreningsliv och allmänheten.***

Förutom bättre lokalutnyttjande skulle det också innebära en mer kvalitativ skötsel av nya hallar utifrån att fritidsförvaltningen besitter en bred kompetens i driftsfrågor avseende idrottshallar. När det gäller rutiner kring samordning mellan förvaltningarna i planeringsprocessen, användandet av hallar, fördelningen av nyttjandetider och kostnader föreslår projektgruppen att befintlig modell för sporthallar används.

## Andra åtgärder för att uppnå bättre lokalutnyttjande

Projektgruppen har under arbetets gång fångat in andra möjligheter att uppnå bättre lokalutnyttjande. Här beskrivs tre åtgärder:

1. Direkt i anslutning till idrottshallar finns det ibland andra typer av lokaler, såsom dans- och gymlokaler, som skulle kunna vara intressanta för föreningslivet på kvällstid. Livsstilsstudier bland ungdomar visar bland annat att ungdomar efterlyser möjlighet till dans och att ”gymma”. Därför bör en inventering av sådana kringliggande lokalytor genomföras och göra dessa tillgängliga för aktiviteter under kvällstid.
2. Använda andra befintliga resurser än idrottshallar i idrottsundervisningen. Ett konkret exempel är att Hästhagens Ip och Mariedals Ip ligger nära Borgarskolan och idrottsplatsernas omklädningsrum skulle kunna

användas när det är utomhusidrott istället för att använda omklädningsrummen i Hästhagens sporthall. På det sättet skulle andra klasser kunna ha idrottsundervisning i sporthallen.

Andra exempel på ledig ”idrottshallskapacitet” på dagtid finns i form av Enighets Sportcenter och Hyllie Sportcenter.

Genom att använda andra lokalresurser än idrottshallar för idrottsundervisning reduceras också det totala behovet av idrottshallar för skolverksamhet. I nuläget är det skolverksamhetens och inte föreningslivets behov som ligger till grund för utbyggnaden av idrottshallar.

3. Ett gemensamt IT-stöd för bokning/schemaläggning av idrottshallar skulle kunna underlätta skolornas schemaläggning av idrottshallarna och synliggöra lediga tider under dagtid. Under nästa år kommer fritidsförvaltningen implementera ett nytt bokningssystem, som även stadens övriga förvaltningar ska kunna ha tillgång till och använda.

## **Fortsatt arbete med att uppnå bättre lokalutnyttjande**

Oavsett vilken nämnd som är primärhyresgäst för en idrottshall är det viktigt att idrottshallen betraktas som en gemensam lokalresurs. Med ett sådant förhållningssätt läggs en grund för samarbete och därmed ett effektivare utnyttjande av stadens lokaler. Det ger vidare ett bättre förutsättning att få ett optimering av lokalutnyttjandet över tid. Arbetet avser både nya lokaler som befintliga.

Under 2021 kommer nämnderna tillsätta olika arbetsgrupper för att arbeta vidare med och verkställa de åtgärder som beskrivs i rapporten.